

Til ledningsnetteiere

Høgspenbledninger og andre ledningsinstallasjoner over og på bakken har vært en del av det offentlige kartverket i mange desennier. I forbindelse med den første ØK-kartleggingen på 1960- og 1970 tallet ble høgspenbledninger, master og trafoer kartlagt for å kunne inngå som en del av mest detaljerte tekniske kartene. Registreringene ble i hovedsak foretatt fotogrammetrisk.

Høgspenbledninger, master og trafoer er også i dag en viktig del av det offentlige kartgrunnlaget, og registrering av disse kartobjektene foregår i dag omtrent på samme måte som det ble gjort på 1960-tallet. I dag konstrueres flere typer synlige ledningsobjekter fra flybilder enn hva som var tilfellet tidligere, blant annet på grunn av bedre oppløsning i bildene. Flere og mer nøyaktige registreringer gir ikke automatiske mer ajourførte kart. Hyppigheten på kartleggingsprosjekter varierer med bakgrunn i type område, men det kan fortsatt gå 10-20 år mellom to fotogrammetriske kartleggingsprosjekter i de mindre befolkede områdene av landet.

Ajourføring av FKB-LedningEITele er i dag ikke tilfredsstillende, og blir i hovedsak foretatt gjennom nye Geovekst-prosjekter, noe som ikke tilfredsstillers dagens forventninger til oppdaterte data. For å forbedre ajourføringen av ledningsdata er det utarbeidet en ny produktspesifikasjon for FKB-Ledning, som legger opp til et nytt ajourføringsopplegg, hvor den enkelte ledningsnett eier har ansvaret for å ajourføre sine ledningsdata, og regelmessig utveksle disse dataene med Kartverket. Gjennom FDV-avtalen forplikter alle Geovekst-medlemmer å levere data til Kartverket i forbindelse med de avtalte vedlikeholdsrundene, slik at øvrige Geovekst- og Norge digitalt parter får tilgang til dataene.

Punkt 5 i Geovekstavtalen omhandler partenes plikter og her står det følgende:

Partene skal i fellesskap etablere rutiner som sikrer systematisk forvaltning, drift og vedlikehold av data som omfattes av Avtalen. Parter som gjennom sin virksomhet fysisk endrer objekter som er eller skulle være kartlagt, skal sørge for at endringsdata blir levert til originaldataverten, jf vedlegg 1.

Ny produktspesifikasjon for FKB-Ledning

FKB-Ledning 4.5 ble vedtatt i Geovekst-forum den 12. mars 2014, og baserer seg på SOSI Ledning 4.5. Innholdet i FKB-Ledning 4.5 er stort sett det samme som i tidligere FKB-LedningEITele datamodeller, men er helt omarbeidet og de fleste objekttypene og egenskapene har fått nye betegnelser. Spesifikasjonen har endret navn til FKB-Ledning, da datasettet inneholder mer enn el- og tele objekter. For eksempel inneholder datasettet belyningspunkt, signaler og elektrisk kommunikasjon.

For fullstendig oversikt over objekttyper og egenskaper, se produktspesifikasjonen:

http://kartverket.no/Documents/Standard/SOSI%20kap3%20Produktspesifikasjoner/FKB%204.5/10-Ledning_4.5_2014-03-01.pdf

Nytt forvaltningsopplegg

Den viktigste endringen i ny produktspesifikasjon er at det i større grad en tidligere legges til rette for at data forvaltes hos ledningseierne. Målsetningen er at originaldataansvaret for ledningsobjektene skal overføres til ledningseierne og at datasettet som distribueres gjennom FKB til øvrige Norge

digitalt parter skal være en samkopi av ledningseiernes originaler. Det er ønskelig at ledningseierne tar over den komplette forvaltningen av FKB-Ledning for sine objekter. Dette forutsetter at ledningseier har et oppdatert GIS/NIS-system som kan importere og eksportere data i henhold til produktspesifikasjonen, samt at dataene oppfyller kravene til posisjonsnøyaktighet som FKB stiller. For detaljer om ny forvaltningsmodell henvises det til spesifikasjonen FKB-Ledning 4.5.

Overføringen av originaldataansvaret til ledningseierne er en stor oppgave, og vil ta noe tid. For mange ledningseier vil det være nødvendig med en geometriforbedring av eksisterende data før eieren kan overta det fulle ansvaret for datasettet. Kartverket vil i løpet av 2014-2015 ta kontakt med hver enkelt ledningseier for å se på behovet for, og mulig gjennomføring av et geometriforbedringsprosjekt.

Mange ledningseier har kun et begrenset antall ulike ledningsobjekt typer som vil inngå i FKB-Ledning. Som et ledd i å forenkle ajourføringen av FKB-Ledning for ulike ledningsaktører er det utarbeidet egne spesifikasjoner for Belysning, El, Ekom og Bane. Disse spesifikasjonene blir omtalt som "forvaltningsspesifikasjoner", og beskriver hvordan FKB-data bør forvaltes og hvordan de skal inngå i en samlet distribusjon av FKB-Ledning. Forvaltningsspesifikasjonene er å finne i oversikten og FKB-produktspesifikasjoner på Kartverkets hjemmeside; <http://kartverket.no/Standarder/SOSI/SOSI-standard-Del-3/Produktspesifikasjoner-FKB/> Forvaltningsspesifikasjonene vil bli videreutviklet etter hver som man får mer erfaring med forvaltning av ledningsdata.

Hva får dette å si for ledningseierne?

Innføringen av nytt forvaltningsopplegg for FKB-Ledning vil start høsten 2014, og vil gradvis rulles ut til aktuelle ledningsnettseiere. Nytt forvaltningsopplegg vil føre til at den enkelte ledningseier skal utveksle data med Kartverket i henhold til underskrevet FDV-avtale.

Det nye forvaltningssystemet vil, uavhengig av forvaltningsnivå, kreve at ledningseieres GIS/NIS system må kunne håndtere registrering av de egenskapene som produktspesifikasjonen legger opp til at skal registreres, i tillegg til å kunne importere / eksportere data i henhold til vedtatt standard. Primært utvekslingsformat er SOSI. Eventuelt annet utvekslingsformat/system må avtales med fylkeskartkontoret.

Kartverket vil oppfordre alle ledningseiere til å begynne registrering i henhold til den angitte produktspesifikasjonen, og legge til rette for import og eksport av FKB-Ledning 4.5.

Nærmere informasjon om innføring av nytt forvaltningsopplegg kommer etter sommeren. Ved spørsmål, ta kontakt med fylkeskartkontoret.

Hilsen